

Sorszám: III.

Tárgy: Adóbevételek alakulásának értékelése
Előterjesztő: Dr. Kállai-Csarnai Judit jegyző
Készítette: Szőke Edit adóigazgatási csoportvezető
Véleményező Bizottság: Ügyrendi és Humánügyi Bizottság
Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Tervezett döntés: 1 db határozat
Döntés: Egyszerű többségi, nyílt szavazással

ELŐTERJESZTÉS
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2024. november 25-i nyílt ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (3) bekezdésének g) pontjában foglaltakra tekintettel a települési önkormányzat képviselő testülete a jegyző beszámoltatása útján ellenőrzi az adóztatást.

Ennek megfelelően számolok be az adóbevételek alakulásáról 2024. szeptember 30. napjáig terjedően.

1. Jogi szabályozás áttekintése

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval kapcsolatos feladatokat.

A helyi adóztatás részletszabályait a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.), valamint az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) határozzák meg.

A Htv. felhatalmazása alapján az önkormányzat helyi adókat vezethet be. Az ehhez kapcsolódó önkormányzati rendelet biztosítja az adóztatás kereteit, valamint feltételeit. Törvényes keretek között a helyi képviselő- testület dönt a helyi adók bevezetéséről, az adómértékekről, esetleges kedvezményekről, mentességekről.

2. Az Adócsoport által végzett feladatok

Az önkormányzati adóhatósági feladat- és hatáskör címzettje a jegyző. Az adóztatással kapcsolatos hatósági feladatokat a jegyző irányításával az adócsoport munkatársai látják el.

Az önkormányzati adóhatóság látja el az önkormányzat és a hivatal működéséhez szükséges saját (közhatalmi) bevételek jelentős részének a beszedését. Önkormányzatunknál a vagyoni típusú adók közül az építményadó és a telekadó, a kommunális jellegű adók közül a magánszemélyek kommunális adója és az idegenforgalmi adó, ezen kívül a helyi iparüzési adó került bevezetésre.

Továbbá szintén az Adócsoport látja el a talajterhelési díjjal, a mezőöri járulékkal, illetve a termőföld bérbeadásából származó jövedelem adójával kapcsolatos feladatokat is.

Az Adócsoport a helyi adók bejelentésével, kivetésével, közlésével, beszedésével kapcsolatos feladatokon túl más, az állam által ide delegált feladatokat is végez. Ezen feladatok adminisztratív jellegűek, mely a munkaidő jelentős részét képezik.

Ide sorolhatjuk többek között a 2021. január 1. előtti *gépjárműadó* hátralék beszedését. Mint ismert, a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 2021. január 1. napjától a gépjárműadóval kapcsolatos adóhatósági feladatokat az állami adó- és vámhatóság látja el. Ugyanakkor az ezt megelőző időszakra vonatkozó adóhatósági feladatokat - adó beszedése, végrehajtása, központi költségvetés felé való továbbutalása, adatszolgáltatások teljesítése- továbbra is Mezőberény Város Önkormányzat Adócsoportja látja el.

Szintén az önkormányzati adóhatóság feladata a magánszemély kötelezettek esetében az *adók módjára behajtandó köztartozások* beszedése, a behajtást kérők részére történő továbbítása. Ezen feladat ellátásával kapcsolatosan bevételünk nem keletkezik.

Nyilvántartja továbbá a *desztilláló berendezések* vásárlásának bejelentését, ezzel kapcsolatban adatot szolgáltat a Nemzeti Adó- és Vámhatóság részére.

Megkeresésre elkészíti és kiadja a *vagyonbi bizonyítványokat (63 db)*, az *adóigazolások* (45 db), az *adó- és értékbi bizonyítványokat (188 db)*, valamint a lakóingatlan lefoglalása, illetve kiürítése tárgyában készített *hatósági bizonyítványokat (214 db)*.

Gondoskodtunk a Magyar Államkincstár, valamint a Pénzügyi Osztály felé határidőben történő adatszolgáltatásról. Elvégeztük a *zárásokkal* kapcsolatos feladatokat (havi, negyedéves, féléves, háromnegyed éves, éves).

Elláttuk továbbá a pénzforgalmi adatok adózónkénti adószámlákra történő egész éves *könyvelését*, adózói kérelemre gondoskodtunk a túlfizetések visszautalásáról, számlák közötti átvezetéséről.

Az adóhatósági feladatellátáson túl az adócsoport látja el a *méhészek* és az általuk tartott méhcsaládok bejelentési és nyilvántartási feladatát. Szervezi és szakmailag irányítja a *mezőőrök* munkáját, részükre rendszeres eligazítást tart, megvizsgálja a munkájukat érintő lakossági bejelentéseket. Továbbá ellátja a jogszabályi előírásoknak megfelelően az *ebek* három évenkénti *összeírásának* bejelentési és nyilvántartási feladatát.

Az adónyilvántartások vezetése az ASP Adó szakrendszer segítségével történik. A rendszer működése továbbra sem tökéletes, mindig jelentkezik újabb és újabb hiba. A programot folyamatosan módosítják, a felmerülő hibákat javítják, ugyanakkor még mindig vannak fennakadások, nehézségek, amik hátráltatják a folyamatos munkavégzést, illetve az ügyintézési határidők betartását.

Az Adócsoport jelenleg 3 fő ügyintézővel, 1 fő ügykezelővel és 2024. október 1. napjától 2 fő közfoglalkoztatott segítségével látja el feladatait. A nyári időszakban több diákmunkás is segítette munkánkat. Az utóbbi években igen csak változott a csoport dolgozóinak létszáma, összetétele, de mostanra egy rendkívül jól működő, szakmailag felkészült, összehangolt csapat végzi a napi teendőket. A munkavégzésünket segíti az is, hogy az idei évben felújított irodákban, egészséges környezetben dolgozhatunk.

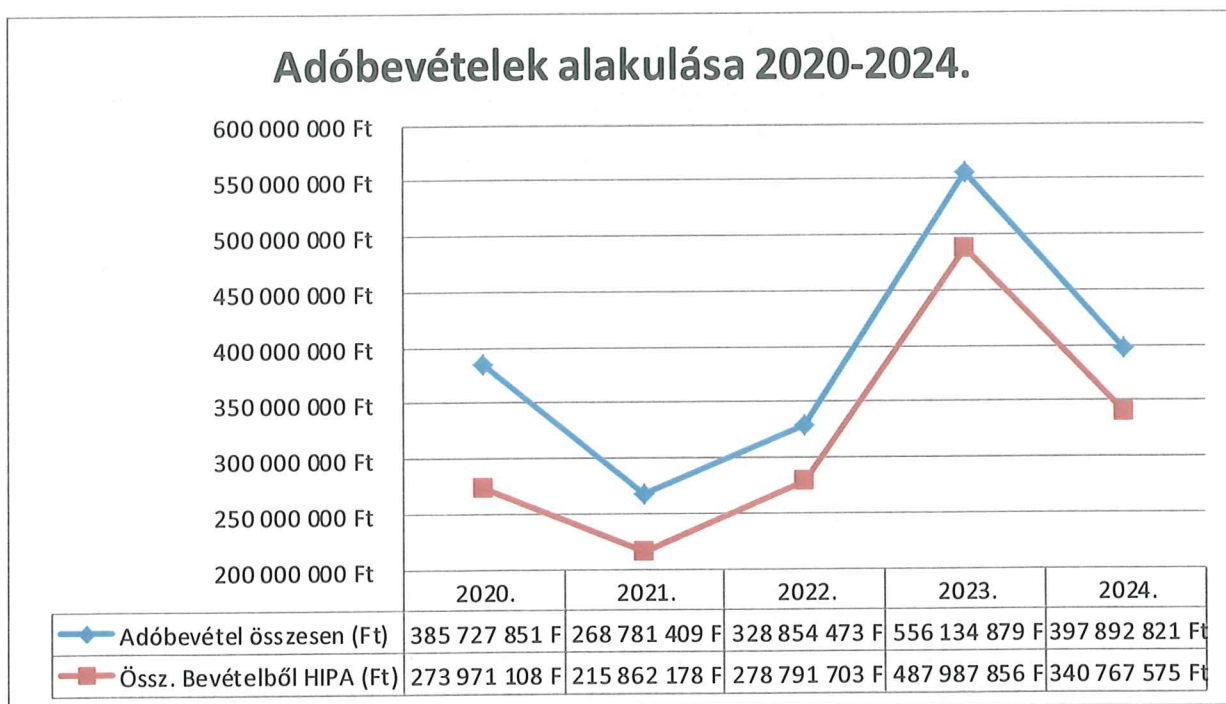
Az Adócsoport munkatársai fontosnak tartják az ügyfelek széles körű tájékoztatását, a személyes és telefonos ügyfélfogadáskor történő asszertív kommunikációt. Munkánk során törekszünk az ügyfelek elégedettségére. Kiemelten kezeljük a személyes adatok védelmét, az adótitok bizalmas kezelését.

A 2024. évben összesen 5.856 db főszámra, 7.240 db alszámra iktatott ügyirat keletkezett.

3. Helyi adók alakulásának bemutatása

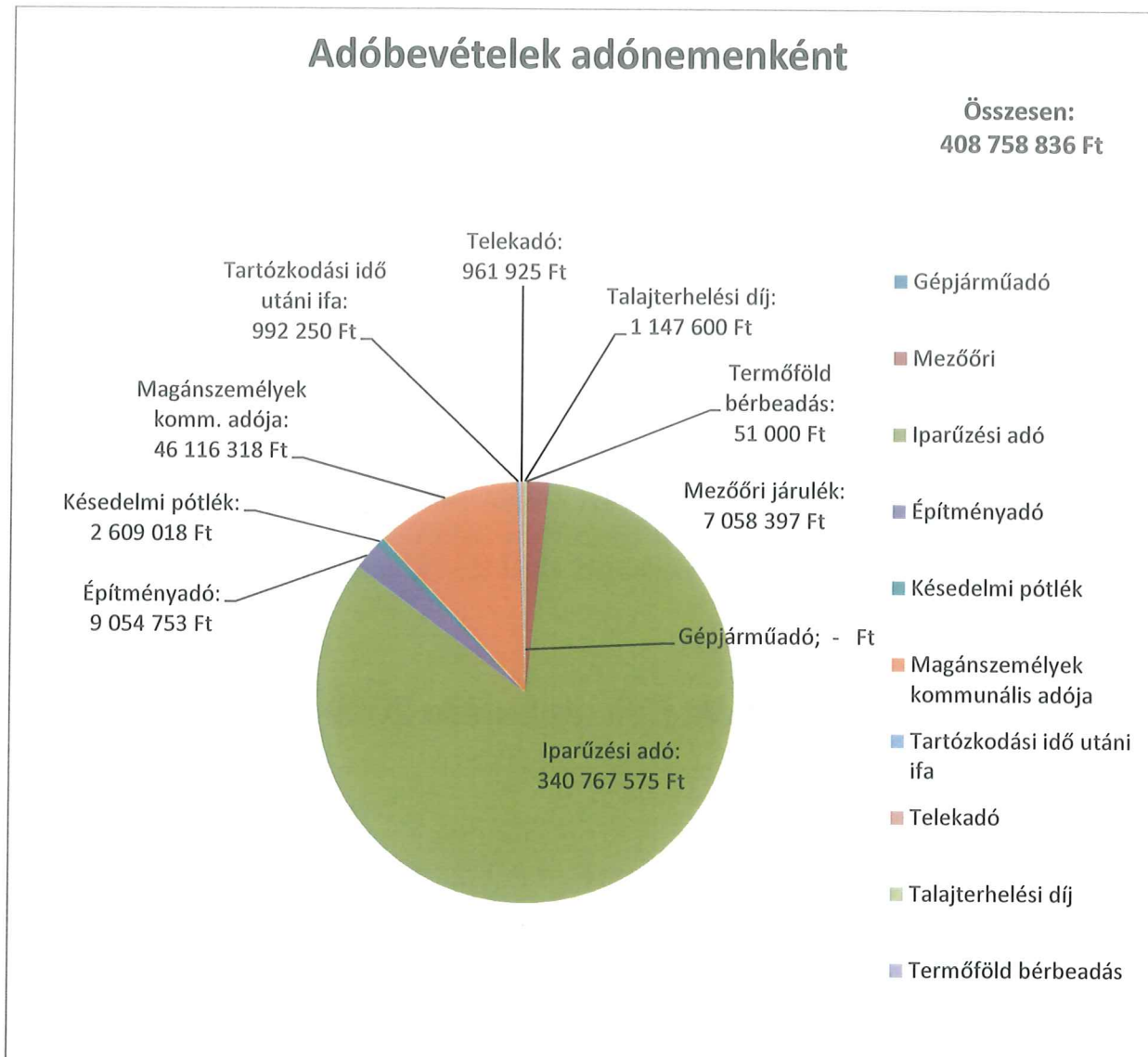
Önkormányzatunk a 2024. évi költségvetésébe 347.600.000.-Ft adóbevételt tervezett be. Az adóbevételek alakulását elsősorban az önkormányzatnál bevezetett adónemek száma, illetve azok mértéke határozza meg. A tervezésnél figyelembe kell venni a település gazdasági adottságait, a helyben működő vállalkozások eredményességét, valamint az adóalanyok fizetőképességét, fizetési hajlandóságát.

Adóhatóságunk 2024.09.30. napjáig, helyi adóból 397.892.821.-Ft, átengedett központi adóból (termőföld bérbeadásából származó jövedelem adója) 51.000.-Ft, egyéb feladatellátásból (talajterhelési díj, mezőri járulék, pótlék) 10.866.015.-Ft, mindösszesen: 408.758.836.-Ft bevételt teljesített.

* A 2024. évi adat csak a 09.30. napjáig befolyt összeget, a többi adat december 31. napján aktuális összeget

mutatja.

Helyi iparüzési adó (HIPA):

A saját adóbevételeken belül a helyi iparüzési adó szerepe a legmeghatározóbb, mely alapvetően befolyásolja az adóbevételek alakulását. Az iparüzési adóbevételek kiszámítása a kivetéses adókkal szemben sokkal nehezebb, hiszen az adó összege függ a vállalkozók adott évi tevékenységétől, gazdálkodásától. Minderről konkrét adatot csak a tárgyévét követő évben kapunk. Ezen tényeket figyelembe véve az adóbevételek nagyon nehezen tervezhetők.

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenység. Az adó alanya a vállalkozó. A vállalkozó iparüzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy a tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Az adókötelezettség az iparüzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg. Az adó mértéke 2023. január 1. napjától a törvény szerinti maximális érték, 2 %.

Az iparüzési adó esetében a vállalkozókat minden évben bevallási kötelezettség terheli. A vállalkozóknak május 31. napjáig kell benyújtaniuk az iparüzési adóbevallásukat az önkormányzati

adóhatóságához és ezzel egyidejűleg teljesíteni az adófizetési kötelezettségüket. A korábban (március 15. és szeptember 15.) befizetett előlegek a bevallás benyújtásakor realizálódnak, így jelentős eltérést is mutathatnak akár pozitív, akár negatív irányban a megfizetett adóelőleggel szemben.

A helyi adóról szóló 49/2012. (XI.27.) önkormányzati rendelet szerint mentes a helyi iparüzési adó megfizetése alól a helyi adókról szóló 1990.évi C. törvény 39/C.§ (3) bekezdése szerinti háziorvos és védőnő vállalkozó.

A vállalkozók a helyi iparüzési adóról szóló adóbevallási kötelezettségüket, ideértve az adóbevallás kijavítását és az önellenőrzéssel való helyesbítést is, kizárólag az állami adó- és vámhatóságokhoz elektronikus úton, az állami adóhatóság által rendszeresített elektronikus nyomtatványon teljesíthetik. Az így benyújtott adóbevallásokat a NAV továbbítja az adóalany által a bevallási nyomtatványon megjelölt székhely, telephely szerinti önkormányzati adóhatósághoz. Ezáltal az iparüzési adóbevallás feldolgozása, esetleges javítása az önkormányzati adóhatóságnál történik. Az adóbevallásokon kívül még számos egyéb adatváltozásról szóló bejelentés érkezett, melyeket szintén az önkormányzati adóhatóság dolgoz fel.

Sajnos a benyújtott bevallások rengeteg hibát tartalmaztak, melyek főként az adózási formák helytelen kiválasztása miatt történt. Ezek miatt rengeteg hiánypótló levél került kiküldésre.

Költségvetésünkben a helyi iparüzési adó tekintetében 2024. évre 280.000.000.-Ft lett betervezve, melyből a 2024. III. negyedév végéig a befolyt összeg 340.767.575.-Ft volt.

Az előző évben a tervezett bevétel szintén 280.000.000.-Ft volt, melyből 427.449.820.-Ft folyt be. Ebből az összegből sok olyan tétel volt, ami túlfizetés, melyek az idei évben, a bevallások benyújtása után realizálódtak. Ezek többsége visszautalásra került. Ez a visszautalt összeg a költségvetés tervezésénél nem volt előre kiszámítható.

A 2024. szeptember 30. napi zárási összesítő adatok szerint 1.161 fő volt az adózók száma.

Magánszemélyek kommunális adója

A magánszemélyek kommunális adóját, mely a helyi iparüzési adó után a második legnagyobb bevételt jelentő adónem, az önkormányzati adóhatóság kivetéssel állapítja meg.

Kommunális adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki az év első napján valamely lakóingatlan vagy telek tulajdonosa, továbbá azt a magánszemélyt, aki az önkormányzat illetékességi területén nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik.

Az adó megállapításához a fizetésre kötelezettnek adatbejelentő nyomtatványt kell benyújtania. A továbbiakban mindaddig nem kell újabb adatbejelentést benyújtania, ameddig az adózást érintő változás nem következik be.

Az önkormányzati adóhatóság az adót a rendelkezésre álló közhiteles nyilvántartások, továbbá az építésügyi hatóságnak a törvény szerinti adatszolgáltatásából tudomására jutott adatok alapulvételével is megállapíthatja. Folyamatosan ellenőrizzük a város ingatlanait az adózásra történő bejelentkezés szempontjából.

Az adó mértéke 2023. január 1. napjától belterületi lakásonként, építési telkenként 12.000.-Ft/év/ingatlan, külterületi lakott lakásonként 6.000.-Ft/év/ingatlan, külterületi lakatlan lakásonként, építési telkenként: 0.-Ft/év/ingatlan.

A 2024. szeptember 30. napi zárási összesítő adatok szerint 4.262 fő volt az adózók száma.

A magánszemélyek kommunális adója tekintetében 47.000.000.-Ft tervezett be az Önkormányzat, melyből 2024. szeptember 30-ig 46.116.318.-Ft folyt be. Az idei évi tervezett bevétel megegyezik a 2023. évi összeggel, hiszen az adó mértéke nem változott, illetve az adófizetők számában sem várható jelentős változás.

Építményadó:

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő építmények közül a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész, valamint a nem magánszemély tulajdonában lévő lakások.

Az adókötelezettség az építmény valamennyi helyiségére kiterjed, annak rendeltetésétől, illetve hasznosításától függetlenül.

Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa. Az önkormányzati adóhatóság az éves építményadót az adózó adatbejelentése alapján kivetés útján állapítja meg.

Az adó mértéke nem magánszemély tulajdonában lévő lakás esetén 120 Ft/m²/év, kereskedelmi egység esetén 200 Ft/m²/év, egyéb nem lakás céljára szolgáló épület, valamint a nem magánszemély tulajdonában lévő, illetve magánszemély tulajdonában lévő, de bérbeadás útján hasznosított gépjárműtároló esetén 70 Ft/m²/év.

A 2024. szeptember 30. napi zárási összesítő adatok szerint 232 fő volt az adózók száma.

Az építményadót tekintve 8.500.000.-Ft volt a tervezett bevétel, melyből 9.054.753.-Ft került befizetésre. A bevétel növekedésének oka, hogy volt olyan adózó, akinél a bevallás benyújtására való felszólítás után visszamenőlegesen került előírásra az adófizetési kötelezettség, mely teljesítésre is került.

Telekadó:

A telekadó a vagyoni típusú adók csoportjába tartozik, mely minimális számú adózót (10 vállalkozás), kizárólag jogi személyeket érint. Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő telek. Az adó alanya az, aki az év első napján a telek tulajdonosa.

A 2024. szeptember 30. napi zárási összesítő adatok szerint 11 fő volt az adózók száma.

A telekadó vonatkozásában 700.000.-Ft került betervezésre, melyből 961.925.-Ft folyt be. A változás annak tudható be, hogy 10-ről 11-re emelkedett a telekadót fizetők száma.

Tartózkodási idő utáni idegenforgalmi adó (IFA):

Adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Az adó mértéke személyenként és vendégéjszakánként 150 Ft. Az idegenforgalmi adót az adó beszedésére kötelezett szedi be, és a beszedésre kötelezett tesz adóbevallást.

2023. október 1. és 2024. szeptember 30. között 7590 vendégéjszakát töltöttek Mezőberényben, melyből 6774 vendégéjszaka volt adóköteles. Ez valamivel több, mint az előző évben. (2022. október 1. és 2023. szeptember 30. között 7681 vendégéjszakát töltöttek el, melyből 6603 volt adóköteles.)

Ezen időszakban összesen 5 szálláshely fogadott vendégeket, fizetett idegenforgalmi adót.

A tervezett bevétel a tartózkodási hely után fizetendő idegenforgalmi adó esetében 800.000.-Ft volt, melyből 2024. szeptember 30. napjáig 992.250.-Ft került befizetésre. Itt az adóköteles vendégéjszakák számának emelkedése okozta a bevétel növekedését.

4. Végrehajtási cselekmények

A hátralék és követeléskezelés fontos részét képezi az adóigazgatási munkának. Mindazokkal szemben, akik nem teljesítik a fizetési kötelezettségeiket, illetve hátralékot halmoznak fel, az önkormányzati adóhatóság a törvény által biztosított eszközök alkalmazásával lép fel.

Az adóhatóság feladatai közé tartozik a hátralékkal rendelkező gazdálkodó és magánszemélyek adófizetési kötelezettségének jogkövető magatartás kikényszerítése és az adófizetők fizetési problémáinak méltányos kezelése. Az adóhátralékok behajtására tett tevékenység magában foglalja a végrehajtást, a fizetési könnyítésekre irányuló kérelmek elbírálását, továbbá a csőd, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt lévő vállalkozásokkal kapcsolatos ügyintézés. Az önkormányzat célja a hátralék csökkentése a végrehajtási eljárások hatékony és eredményes alkalmazásával.

Azonban a behajtás sikerességét jelentősen befolyásolja, hogy a hátralékosok között nagymértékben olyan adózók szerepelnek, akik nem rendelkeznek nyilvántartott jogviszonnal, vagy olyan rendszeres jövedelemmel, amelyet végrehajtás alá lehet vonni.

Évente kétszer (február-március és augusztus-szeptember) küldünk az adózók részére az adófolyószámla *egyenlegről értesítő*t, valamint hozzá kapcsolódóan befizetésre szolgáló utalványt (csekket). Az idei évben összesen 8.527 db egyenlegértesítő került nyomtatásra, borítékolásra, postázásra.

A márciusi és a szeptemberi befizetési határidő letelte után az adószámlák hátralékosainak szűrését követően fizetési felszólítást küldünk. Szeptember 30. napjáig 603 db *fizetési felszólítást* küldtünk ki, összesen 51.466.503.-Ft összegben. Ebből a 3. negyedév végéig 13.084.630.-Ft adóhátralék térült meg. A negyedik negyedévben további intézkedéseket teszünk a hátralék csökkentésére. Amennyiben a fizetési felszólítás nem vezet eredményre, abban az esetben megkezdődik a végrehajtási eljárás. Magánszemélyek esetében a leggyakoribb eszközök a jövedelem letiltások. Ez hosszadalmas folyamat, hisz az NEAK-tól egy rendszeren keresztül adózónként (az adózót érintő személyes adatok kitöltésével) kérhetőek le a jogviszonyok. Amennyiben az adózó rendszeres jövedelemmel rendelkezik, amelyet végrehajtás alá lehet vonni, úgy az adóalanyok pénzforgalmi számláinak felkutatása után hatósági átutalási megbízás adható ki a pénzügyintézetek felé.

Elhunyt hátralékos adózók esetében a hagyatékátadó végzés szerinti örökösök megkeresésre kerülnek, fizetésre kötelezhetőek.

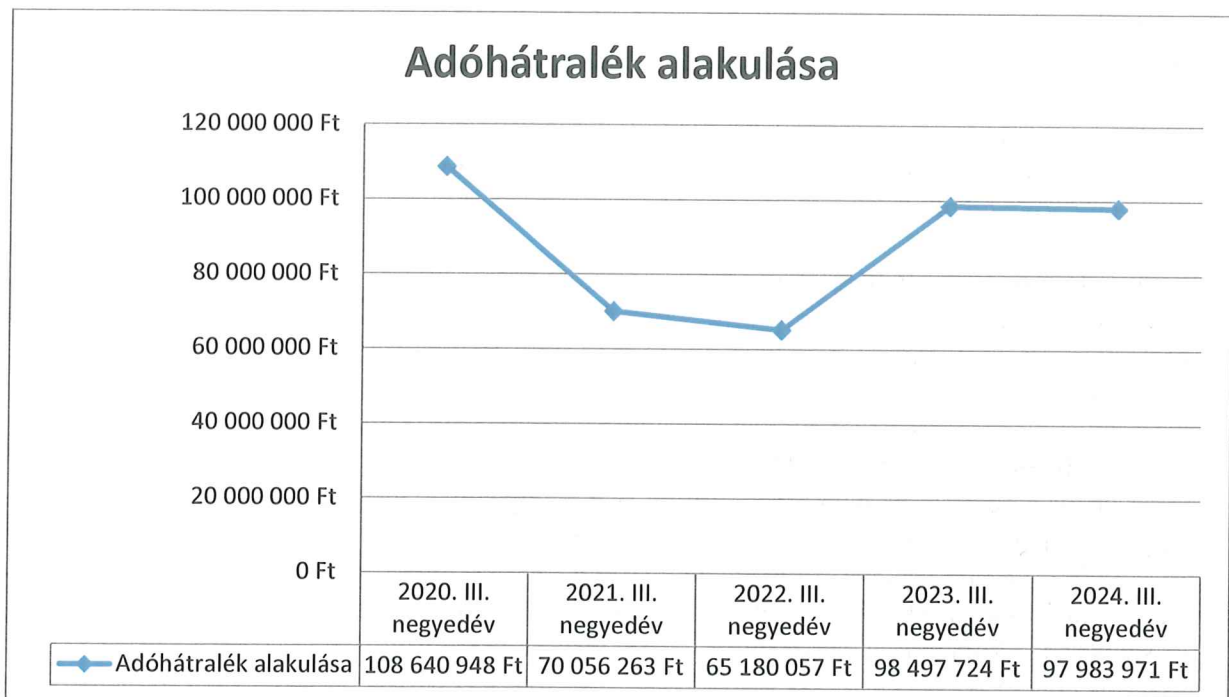
Abban az esetben, ha az adózó fizetési kötelezettségét valamilyen méltányolható gazdasági vagy személyes okból határidőre nem tudja teljesíteni, *fizetési kedvezményt* kérhet. A fizetési kedvezmény lehet halasztás, részletfizetés, mérséklés, illetve elengedés. Ebben az évben (szeptember 30-ig) helyi iparüzési adó vonatkozásában 13, talajterhelési díj vonatkozásában 1 db fizetési könnyítési kérelem került feldolgozásra.

Az adózással kapcsolatos feladatok ellátása során folyamatosan küldünk az adózók adókötelezettségének bejelentésére való felhívást. Sajnos azt tapasztaljuk, hogy az adózók sok esetben még mindig nem tesznek eleget a törvényi kötelezettségüknek, mely szerint minden változást 15 napon jelezni szükséges. Ebből kifolyólag az egyenlegértékesítők kiküldése után derül csak fény az esetleges ingatlan eladására. Az adásvétel mellett a lakcímváltozásokat sem jelentik be, így a visszaérkezett levelek esetében a levelek címzettjeinek felkutatása is a feladataink közé tartozik. Ezen kívül elhalálozás esetén az örökösök felkutatása is igen jelentős feladat.

A nyilvántartott hátralékállomány összege változó képet mutat az év során. Az éves befizetési határidőket követően megnövekednek, majd adóhatóságunk követeléskezelési, illetve végrehajtási cselekményei következtében csökkennek.

A behajtásból származó bevétel nem számszerűsíthető, hiszen a már meglévő, korábbi évekről felhalmozott tartozások behajtási valószínűsége egyre alacsonyabb, illetve elkerülhetetlen a kintlévőségek újraképződése is. Mindezek ellenére az adóhatóságunk feladata, hogy a jogszabályi lehetőségeken belül biztosítsa a város működéséhez szükséges bevételeket. Reményeink szerint az intézkedéseink hatására növelni tudjuk ezt a bevételt.

A hátralékos állomány 2024. szeptember 30. napján 97.983.971. -Ft volt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az adóbevételek alakulásának értékeléséről szóló beszámolót megvitatni, ezt követően a határozati javaslatban foglaltak szerint elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a 2024. évi adóbevételek alakulásának értékeléséről szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: dr. Kállai-Csarnai Judit jegyző

Határidő: értelem szerint

Mezőberény, 2024. november 13.

dr. Kállai-Csarnai Judit
jegyző

Jogi ellenjegyzés:

Pénzügyi ellenjegyzés:

